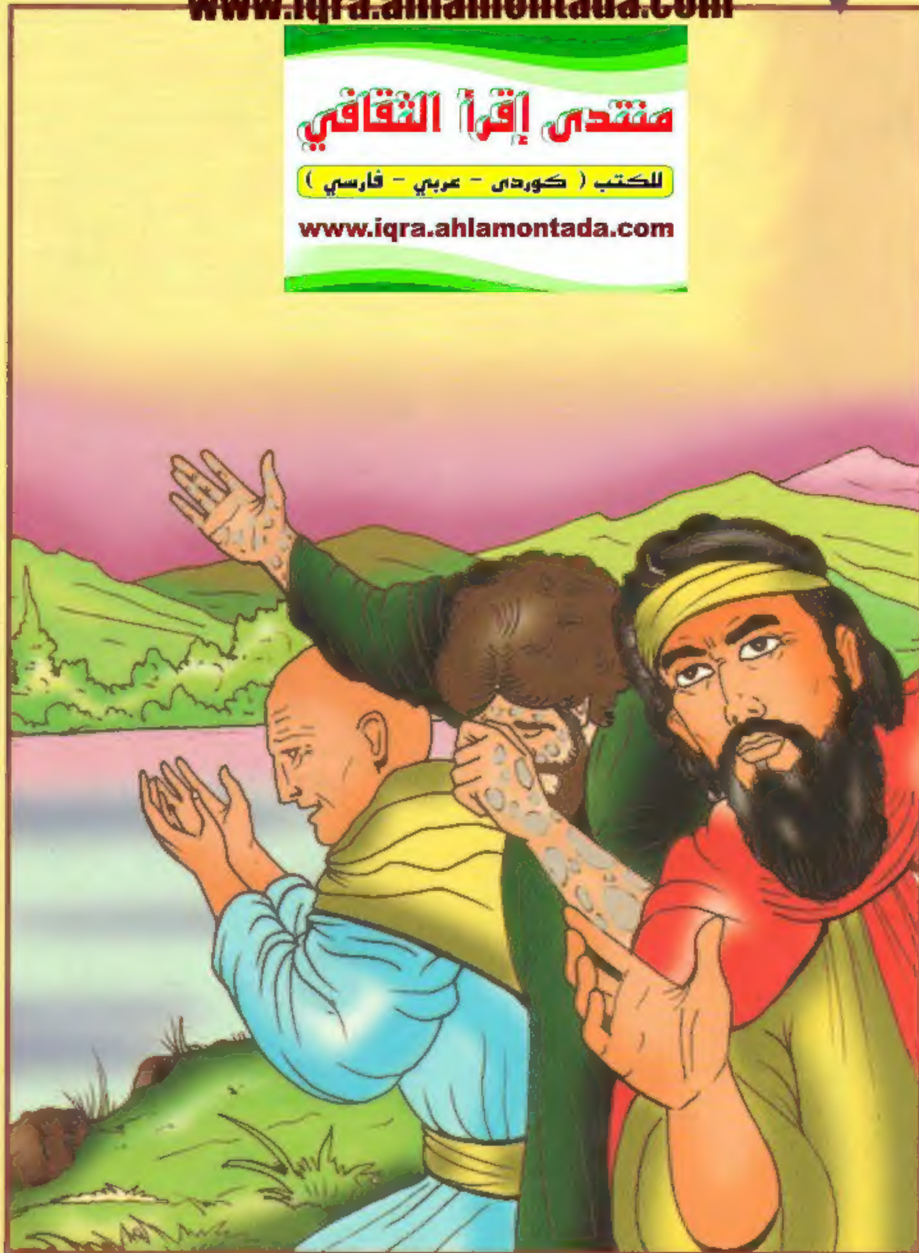
زنجیرەی جوانترین چیرۆك لە فەرموودەكانی پێغەمبەری خوا (ﷺ)

كەچەڵ و بەڵەك و نابیناییەكە

المكتب الاسلامي
AL-Maktab Al-Islami

نارین

الدار العربية للعلوم

کەچەڵ و بەڵەک و نابینایەکە

نــــــاوی کتێــــــب: زنجیرەی جوانترین چیرۆك لـە فـەرموودەکانی پێغەمبـەری خـوا (ﷺ): هاوەڵانی کەشتییەکە

نــــووســیــنـــــــی: شادی فقیه

وەرگێـــــڕانــــــی: سەردار ڕەزا

پێداچوونەوەو هەڵەچنی: محەمەد مێرگەیی

نەخشەسازی نــاوەوە: محمد علی احمد

ســــاڵی چـــــاپ: ٢٠١٠م ز

شــوێــنی چــــاپ: بەیروت ـ لوبنان

ژمـــارەی سـپــاردن: (١١٢٥)ی ساڵی ٢٠٠٩ی پێدراوە

بازاڕی زانست بۆ کتێب و چاپەمەنی

پێگەی ئەلیکترۆنی: www.nareenco.com

E-mail: nareen@nareenco.com

تەلەفۆن: ٢٥١١٩٨٢ ٦٦ (٠٠٩٦٤)

مۆبایل: ٠٠٩٦٤ ٧٥٠٤٠٦٤٦١٠

الدار العربية للعلوم

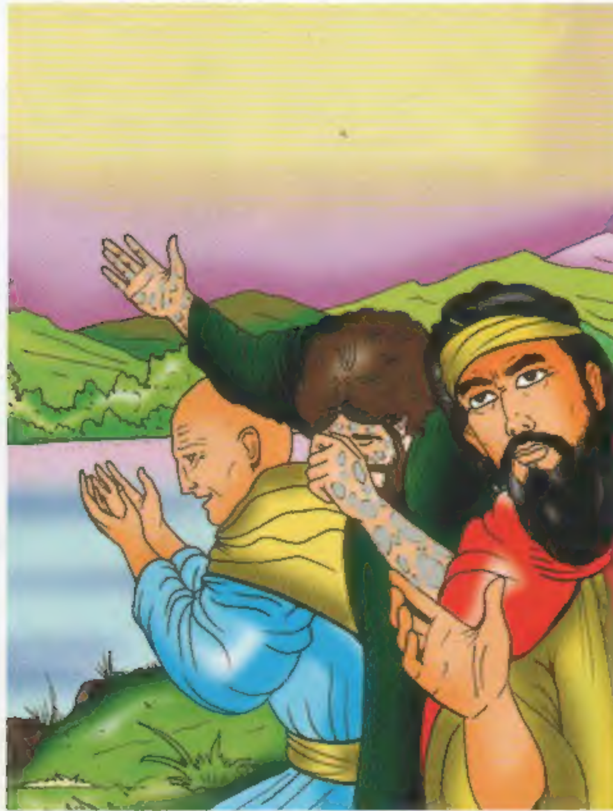
المكتب الإسلامي

زنجیرەی

جوانترین چیرۆك

لە فەرموودەکانی پێغەمبەری خوا (ﷺ)

کەچەڵ و بەڵەك و نابیناکە

نووسینی

شادی فقیه

وەرگێڕانی

سەردار ڕەزا

الدار العربية للعلوم
Arab Scientific Publishers

المكتب الإسلامي
AL-Maktab AL-Islami

بایەکــە خشەخــشی بــە گــەڵای درەختــەکان خستبوو، دەنگێکی خۆشیانی لێ سازکردبوو، وەك ئەوەی سرروودی ناسکی دەمەو ئێوارانە و پێشوازی لە مانگ و ئەستێرەکانی ئەو شەوە دەکات.

وەکو هەموو شەوانێکی تر ئیبڕاهیم و فاتیمەی خوشکی لــە دەوری باوکیــان کۆبوونــەوە بــۆ ئەوەی ئەمشەویش چیرۆکێکی تازە و جوانیان لــە فــەرموودەکانی پێغەمبــەری خــوا (ﷺ) بــۆ بگێڕێتەوە.

منداڵەکان: سڵاوت لێبێت بابە گیان.

باوك: سڵاو لە ئێوەش خۆشەویستەکانم.

فاتیمە: چیرۆکی ئەمشەومان باسی چی دەکات؟

باوك: باسی کەچەڵێك و بەڵەکێك و نابینایەك دەکات.

ئیبڕاهیم: کەچەڵێك و بەڵەکێك و نابینایەك؟

باوك: بەڵێ، ئەوە چیرۆکێکە پێغەمبەری خوا ﷺ گێڕاویەتییەوە بۆ هاوەڵەکانی.

فاتیمە: بابەگیان، کەواتە تۆش بۆ ئێمەی بگێڕەرەوە.

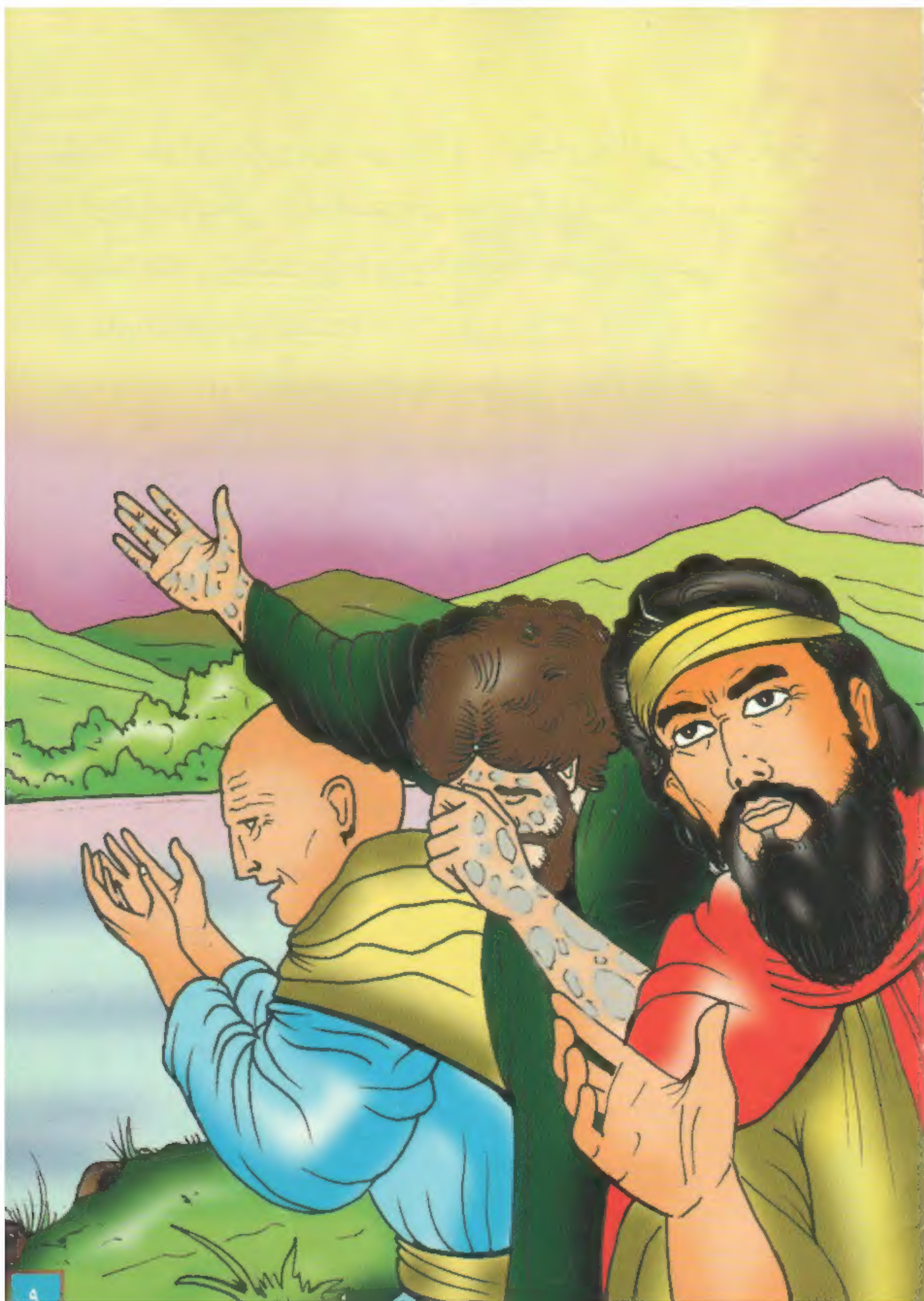
باوک: لە سەردەمی زوودا کەچەڵێك و بەڵەکێك و نابینایەك هەبوون. ئەو سێ پیاوە بەو بەڵایە ڕازی نەبوون، کە پێوەی گیرۆدە ببوون، بۆیە هەموو بەیانیان و ئێوارانێك لە خوای پەروەردگار دەپاڕانەوە چاکیان بکاتەوە و باریان بگۆڕێت. ئەو نەخۆشییە ناخۆشەیان لەسەر لابەرێت.

کەچەڵەکە: خوایە ئەم کەچەڵییەم لەکۆڵ کەیتەوە، ئەم حاڵە خراپەم بۆ بگۆڕیت.

بەڵەکەکە: خوایە گیان چاکم بکەیتەوە.

نابینایەکە: خوایە بینایی بۆ چاوەکانم بگێڕیتەوە، تا چاوم ببینن.

باوك: خوای پەروەردگار نزا و پاڕانەوەکانی لێوەرگرتن و فریشتەیەکی لە شێوەی پیاوێکدا نارد بۆ لایان، فریشتەکە ڕۆیشت بۆ لای بەڵەکەکە و لێی پرسی: براکەم تۆ ئاواتەخوازی چییت؟

بەڵەکەکە: ئاواتەخوازی ئەوەم خوای پەروەردگار شیفام بدات و لەم نەخۆشییە ڕزگارم بکات و ئەم پەڵانە لەسەر پێستەکەم نەهێڵێ و لە چاکەی خۆیەوە دەوڵەمەندم بکات.

فریشتەکە: ئەوا خوای پەروەردگار پاڕانەوە و دوعاکەی لێوەرگرتیت، من لە لایەن خوای پەروەردگارەوە نێردراوم، تاکو ئەو مژدەیەت پێ بدەم. ئەو حوشترەش بۆ تۆ بێت بۆ ئەوەی سوود لە شیر و گۆشەکەی وەربگریت و خوای پەروەردگار لە بەخشندەیی خۆیەوە دەوڵەمەندیشت دەکات، بەڵام خەڵکی هەژار و نەدارەکانت لەبیرنەچیت، ها...!

پیاوەکە: خوایە گیان سوپاس و ستایشی بێ پایانم بۆ تۆ، ئۆخەی ئەوا چاك بوومەوە، ئەی نێردراوی پەروەردگار زۆر زۆر سوپاس بۆ تۆ مەمنونتم.

باوک: پاشان فریشتەکە ڕۆیشت بۆ لای کەچەڵەکە و لەبارەی ئاوات خواستنەکەیەوە لێی پرسی.

کەچەڵەکە: ئاواتم ئەوەیە ئەم کەچەڵییەم نەمێنێت و قـژی سـەرم بڕوێتـەوە، هـەروەها خـوای پـەروەردگار مـاڵ و سـامانم پـێ ببەخـشێت و پێویستم بە خەڵکی نەمێنێت.

فریشتەکە: خـوا وەڵامـی داواکارییەکەی دایتـەوە، منـیش نێـردراوی لای خـوام و هـاتووم ئـەو مژدەیەت بدەمێ، ئەو مانگایەشم بۆ هێناوی تاکو لە گۆشتەکەی بخۆی و لە شیرەکەشی بخۆیتەوە.

کەچـەڵەکە: پـەروەردگارا سـوپاس و سـتایش بـۆ تـۆ، چـەند خۆشـە وا قـژی سـەرم هاتـەوە، زۆر سوپاس بۆ تۆ ئەی نێردراوی خوا.

باوك: پاشان فریشتەکان ڕۆیشتن بۆ لای پیاوی سێهەم، کە نابینایەکە بوو، لەبارەی ئاواتەخوازییەکەیەوە پرسیاری لێکرد.

نابینایەکە: ئاواتەخوازم خوای پەروەردگار بینایی بۆ چاوەکانم بگێڕێتەوە تا پێی ببینم و لە چاکی خۆیەوە دەوڵەمەندم بکات.

فریشتەکە: خوای پەروەردگار ئاواتەکەتی هێنایەدی و من لەلایەن خواوە هاتووم بۆ لات بۆ ئەوەی ئەم مژدەیەت پێ بدەم، ئەو مەڕەش وەربگرە بۆ خۆت و لە شیرەکەی بخۆرەوە و لە گۆشتەکەشی بخۆ.

نابینایەکە: پەروەردگارا سوپاس و ستایش بۆ تۆ، وا چاوەکانم چاك بوونەوە و ئێستا دەبینم. خوایە گیان زۆر سوپاست دەکەم، کە چاوەکانم ڕۆشناییان تێکەوت.

باوك: هەرسێ پیاوەکە چاکبوونەوە، سەروەت و سـامانیان زۆر بـوو، دەوڵەمەنـد بـوون، هەریەکـەیان بوونـە خـاوەنی شـیو و دۆڵێـك لـە ئاژەڵ، خوای پەروەردگار، کە خۆی زانایە بە دڵ و دەروونیـان، بـەڵام هـەر ویستی کـەوا تاقییـان بکاتەوە، ئایا سوپاسگوزاری خوان لەسـەر ئـەو ناز و نیعمەتانەی پێـی بەخشیوون. ئایا ڕێـز لـە هـەژار و نـەداران دەگـرن و چـاکەیان لەگەڵـدا دەکەن.

خـوای پـەروەردگار بـۆ لای هەریەکـەیان فریـشتەیەکی نـارد لـە شـێوەی نەخۆشـییەکەی جارانی ئەواندا.

بـەڵێ ... فریـشتەی یەکـەم لـە شـێوەی پیـاوێکی بەڵەکدا هـات بـۆ لای ئـەو پیـاوە بەڵەکـەیان، کـە خـوا چـاکی کردبوویـەوە، فریـشتەکە سـڵاوی لێکرد.

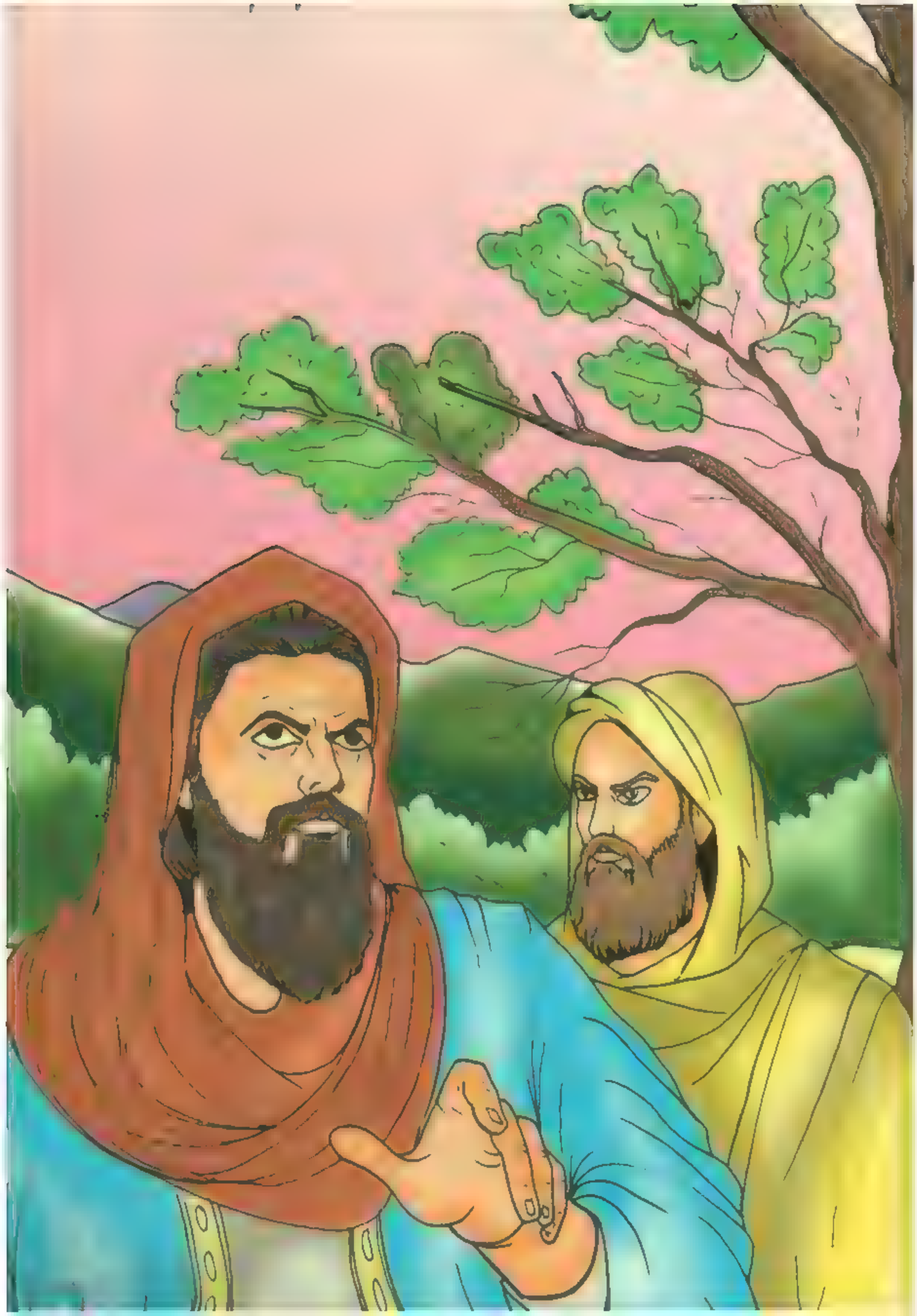

فریشتەکە: ببووره گەورەم ئەوە من ڕێگەم هەڵەکردووه و هەژار و نەدارم، ئایا یارمەتیم دەدەیت؟

تەنها داوای یەك وشترت لێدەکەم، کە بمدەیتێ تاکو بمگەیەنێت.

پیاوه بەڵەکەکە: ئەی کابرای بەڵەك تۆ چیت لە من دەوێت؟ دیاره تۆ ئەو دۆڵە پڕ لە ئاژەڵەت دیوه و چاوت تێ بڕیوه، خێرا لێم دوور بکەرەوه، هەتا تووشی نەخۆشی بەڵەکییەکەی خۆتت نەکردووم.

فریشتەکە: وابزانم من لەمەوپێش هاتوومەتە لای تۆ، ئەی تۆ ئەو پیاوە بەڵەکە هەژار و داماوە نەبوویت، کە خەڵکی بێزیان لێ دەکردیتەوە، پاشان خوای پەروەردگار شیفای دایت و چاکی کردیتەوە، ئەو هەموو سامان و ئاژەڵەشی پێ بەخشیت.

پیاوە بەڵەکەکە: تۆ درۆت کرد ئەم ماڵ و سامانەشم لە باوکمەوە بە میراتی بۆ ماوەتەوە، من خۆم هەر دەوڵەمەندی کوڕی دەوڵەمەند بووم و هیچ کاتێکیش من بەڵەك نەبووم.

فریشتەکە: ئەگەر درۆزن بیت ئەوا وەکو جارن بەڵەك و هەژار دەبیتەوە، فریشتەکە چۆنی گوت هەر وا دەرچوو، پیاوەکە پێستی پەڵە پەڵە بووەوە و دیسان بەڵەك بوویەوە و هەژار کەوتەوە، لەبەر ئەوەی ناسوپاسگوزاریی و کوفری کرد بەرامبەر بەو ناز و نیعمەتەی خوای پەروەردگار پێی بەخشی بوو...

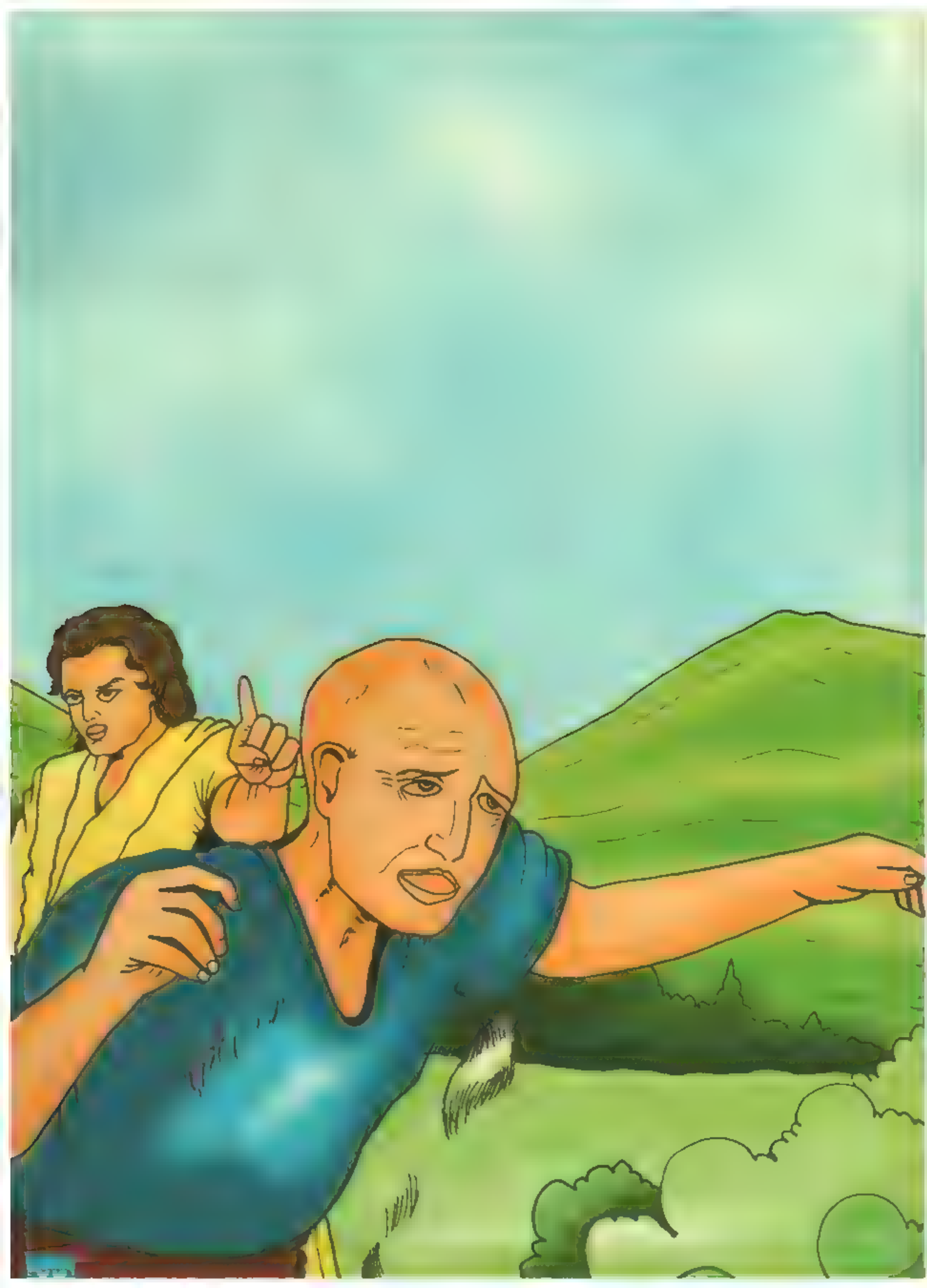
باوك: پاشان فریشتەكە لە شێوەی پیاوێكی كەچەڵدا ڕۆیشت بۆ لای پیاوی دووهەم، چۆن داوای یارمەتی لە پیاوی یەكەم كرد بە هەمان شێوەش داوای یارمەتی لەمیش كردەوە، هەمان گفتوگۆش لە نێوان ئەماندا ڕوویدایەوە.

پیاوە كەچەڵەكە: من ئەو سەروەت و سامان و ئاژەڵانەم لە باوكمەوە بە میراتی بۆ ماوەتەوە و هیچ كاتێكیش لەمەوپێش كەچەڵ نەبوویمە.

فریشتەكە: ئەگەر درۆ بكەیت ئەوا خوای پەروەردگار وەكو جارن كەچەڵت دەكاتەوە و ماڵ و سامانەكەشت لێ دەسێنێتەوە و هەژار دەكەویتەوە.

فریشتەكە چۆنی گوت هەر وا دەرچوو. خوای پەروەردگار لە پیاوەكە ناڕازی بوو، گەڕاندییەوە بۆ باری جارانی، واتە: ماڵ و سامانەكەی لێ سەندەوە و نەخۆشی كەچەڵییەكەشی بۆ ناردەوە و كابرا كەچەڵ بوویەوە، لەبەرئەوەی بەو ناز و نیعمەتانەی خوا پێی بەخشی، لە خۆی گۆڕا و خۆی بەزلزانی و كوفر و ناشكوری كرد بەرامبەر بە نیعمەتەكانی خوای پەروەردگار.

باوك: پاشان فریشتەکە لە شێوەی پیاوێکی نابینادا ڕۆیشت بۆ لای ئەو پیاوەی جاران نابینابوو، چاوی چاك ببوویەوە و دەوڵەمەند ببوو، فریشتەکە داوای خێری لێکرد.

فریشتەکە: ئەی پیاو چاك داوات لێ دەکەم خواردنم بدەیتێ، من هەژار و نەدارم و ڕێبواریشم، باری ژیانم وای لێکردووم بگەمە ئێرە، داوات لێدەکەم لەبەر خاتری ئەو خوایەی چاوتی چاك کردۆتەوە، لە سامانەکەت یەك مەڕم پێ ببەخشیت، تا لە سەفەرەکەمدا سوودی لێ ببینم.

نابیناکە: فەرموو برا شیرینەکەم، من کاتی خۆی نابینابووم خوای پەروەردگار بە ڕەحم و سۆزی خۆی چاوی چاك کردوومەتەوە. ئێستا من دەزانم تۆ هەست بە چ خەم و ئازارێك دەکەیت، ئەو دۆڵەی وا لەبەر دەمتدایە، ئاژەڵێکی زۆری تێدایە، بڕۆ بە ئارەزووی خۆت کام مەڕت بەدڵە هەڵیبژێرە و ببیە، سامان سامان خوایە.

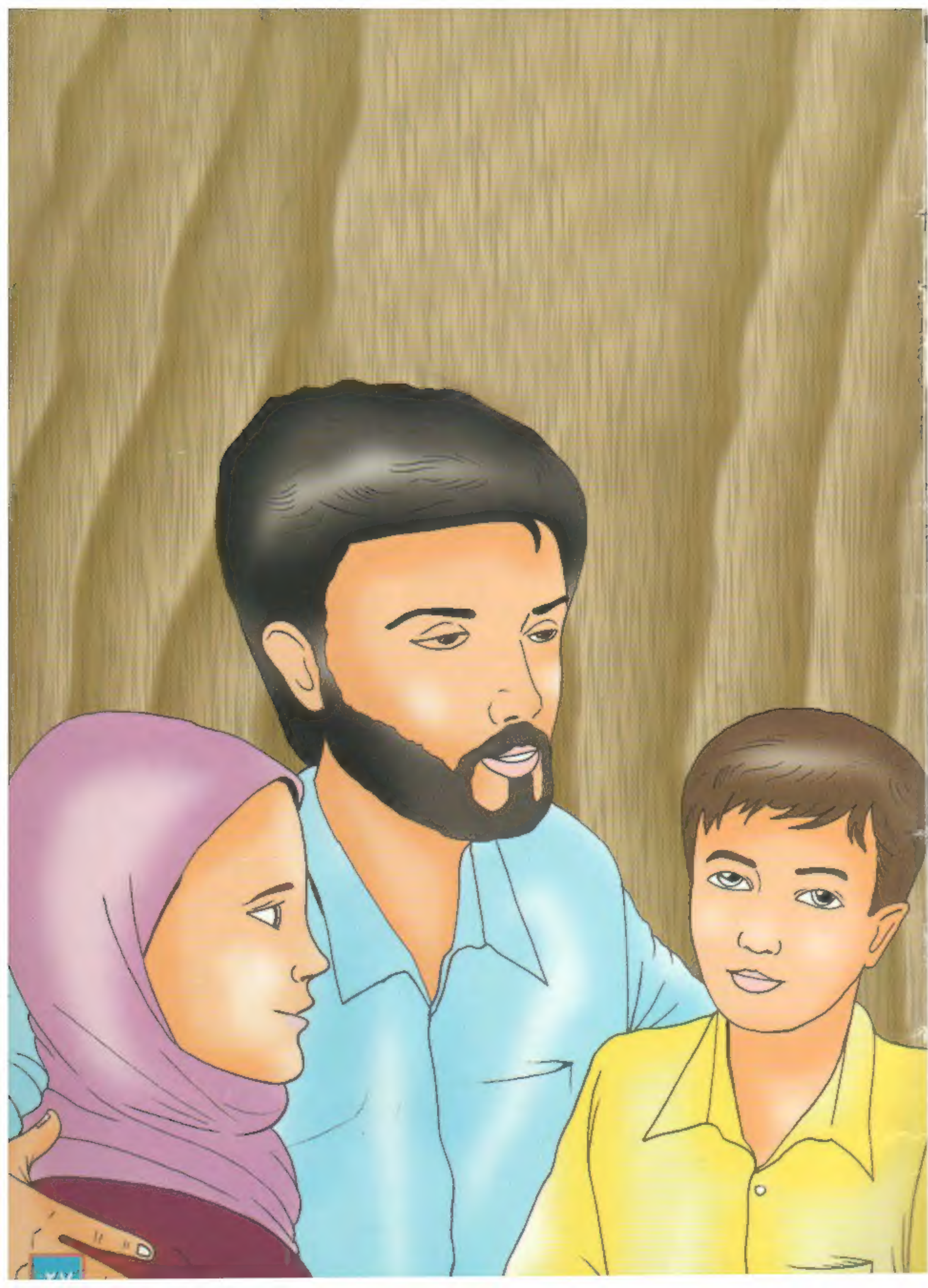
فریشتەکە: ئەی بەندەی چاکەخواز ماڵ و سامانەکەت پێشکەشی خۆت بێ. من لەلایەنی خوای پەروەردگارەوە نێردراوم، هاتووم بۆ ئەوەی تاقیت بکەمەوە، خوا لە تۆ ڕازی بووە و لە هەر دوو هاوڕێکەشت ناڕازییە.

منداڵەکان: ئای کە چیرۆکێکی خۆشبوو باوکە گیان.

باوك: ڕۆڵەکانم! لەبەرئەوە پێویستە هەمیشە سوپاسگوزاریی خوای پەروەردگارمان بین. لەسەر هەموو ئەو ڕزق و ڕۆزییەی پێی بەخشیوین، سوپاسی بکەین و هیچ کاتێك ئەوەمان لەبیر نەچێتەوە، کە چاکە لەگەڵ خەڵکی بکەین و یارمەتییان بدەین، هەروەکو چۆن خوا چاکەی لەگەڵ ئێمەدا کردووە.

پێغەمبەری خوا ﷺ دەفەرموویت:

((إن ثلاثة من بني إسرائيل، أبرص، وأقرعَ، وأعمى، أراد الله أن يبتليَهم، فبعث إليهم ملكاً، فأتى الأبرصَ فقال: أيُّ شئ أحبُّ إليك؟

قال: لونٌ حسنٌ، وجلدٌ حسنٌ، ويذهبُ عني الذي قد قذني الناسُ، فمسحه، فذهبَ عنه قذره، وأعطيَ لوناً حسناً.فقال:

فأيُّ المال أحب اليك قال: الإبلُ. فأعطي ناقةً عشراء. فقال: باركَ اللهُ الأقرع، فقال: أي شئ أحبُّ إليك قال: شعرٌ حسنٌ. ويذهب عني هذا الذي قذرني الناسَ. فمسحه، فذهب عنه، وأُعطيَ شعراً حسناً.

قال: فأيُّ المال أحبُّ إليك قال: البقرُ، فأعطى بقرةًحاملاً، وقال: بارك الله لك فيها.

فأتى الأعمى، فقال: أيُّ شئ أحبُّ إليك قال: أن يردَّ الله بصري فأبصرُ الناسَ. فرد الله إليه بصره، قال: فأيُّ المال أحبُّ إليك قال: الغنمُ. فأعطى شاةً والداً، فأنتج هذان وولد هذا، فكان لهذا وادٍ من الإبل، ولهذا واد من البقر، ولهذا واد من الغنم.

ثم إنه أتى الأبرص في صورته و هيئته فقال: رجلٌ مسكين، قد انقطعت بي الحالُ في سَفري. فلا بلاغ لي اليومَ إلاّ بالله، ثم بك. أسألك بالذي أعطاك اللونَ الحسن. والجلدَ الحسن والمال. بعيرا أتبلغ به في سفري.

فقال: الحقوق كثيرةٌ. قال: كأني أعرفُك، الم تكُنْ ابرصَ كابراً عن كابر.

فقال: إن كنت كاذباً فصيرك الله إلى ماكنت.

وأتى الأقرع في صورته و هيئته فقال: له مثل ما قال لهذا، وردَّ عليه مثل ماردَّ هذا. فقال: إن كنت كاذبا فصرك الله الى ماكنت.

وأتى الأعمى في صورته وهيئته فقال: رجل مسكينٌ، وابن سبيل. انقطعت بي الحالُ في سفري. فلا بلاغ لي اليوم إلاّ بالله بكَ. أسألكَ بالذي رَدَّ عليك بصرك فرد الله إلىَّ بصرى فخذ ماشئت، ودَعْ ما شئت. فوالله لا أجهدك اليوم بشئ أخذته لله عزوجل. فقال: أمسك مالك. فإنما ابتليتم فقد رضيَ الله عنك. وسخطَ على صاحبيك)).

بوخاری گێڕاویەتیەوە (٣٤٦٤)

موسلیم گێڕاویەتیەوە(٢٩٦٤).